

**Storums
kommun**
LUSPIE

Undersökning

om betydande miljöpåverkan – detaljplan
för ett nytt vattenverk på fastigheten
Luspen 1:254 i Storuman, Storums kommun,
Västerbottens län

*Dnr: MB-2025-212
Upprättad 2025-09-16*

Upprättande av detaljplan Undersökning av detaljplanens miljöpåverkan

Strategisk miljöbedömning

Enligt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen och 6 kap. 3 § miljöbalken ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning för alla detaljplaner och program som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken innefattar en strategisk miljöbedömning att kommunen ska samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd), upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program, samt att ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

Undersökning

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken krävs det att kommunen vid upprättande eller ändrande av en plan eller ett program gör en undersökning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om en strategisk miljöbedömning ska göras eller inte.

Krävs en strategisk miljöbedömning ska redovisningen ske i planbeskrivningen (4 kap 34 § och 33 § första stycket 4 plan- och bygglagen).

Om en strategisk miljöbedömning inte ska göras, ska skälen redovisas i planbeskrivningen, enligt 4 kap. 33 § 1 första stycket och 33 b § plan- och bygglagen.

Ställningstagande

Kommunen bedömer, med anledning av nedanstående, att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och någon fullständig MKB till detaljplanen kommer inte att utarbetas.

Detaljplanen antas inte medföra betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning enligt 6 kap. 11 § miljöbalken och 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) är inte nödvändig. I denna undersökning redovisas innehållet (omfattning) och detaljeringsgrad för de utredningar som ska genomföras under det fortsatta planarbetet.

Motiv till ställningstagandet

Kommunen ska vid valet av planförfarande bedöma om planförslaget kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Hur kommunen ska gå tillväga för att bedöma den betydande miljöpåverkan regleras i förordningen om miljökonsekvensbeskrivning. Bedömning ska alltid utgå från förordningens bilaga fyra, och även från bilaga två i de fall som planförslaget innebär att planområdet får tas i anspråk för en verksamhet eller åtgärd som är uppräknade i plan- och bygglagen (2010:900) 4 kap. 34 §.

Undersökningen grundas på följande:

- Planen möjliggör en viktig infrastruktur för vattenförsörjningssystem i Storumans samhälle.

- Genomförandet bedöms i övrigt inte innebära några risker för människors hälsa.
 - Miljökvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
 - Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.
- Detaljplanens positiva inverkan på miljön, hälsa m.m.:
- Planen understöder en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

I kommande planarbete ska dessa frågor hanteras särskilt:

- Dagvattenfrågan ska tydligt hanteras i kommande detaljplan.
- Tillkommande bebyggelse anpassas till landskapsbilden.
- Hantering av trafiklösningar för både fordon och oskyddade trafikanter.
- I kommande planhandlingar ska planeringsförutsättningar och de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till översvämningrisker.

Framtagna utredningar/undersökningar:

- Geoteknisk undersökning.
- Markteknisk undersökningsrapport (MUR)
- Rapport - Beräkning av markradon.
- Naturvärdesinventering (NVI).

Bakgrund och planens syfte

Kommunsstyrelsen, tekniska avdelningen, har sett att Storuman/Stensele samhällen har behov av ett nytt vattenverk då det gamla vattenverket vid Sågnäset (cirka 660 meter nordväst om aktuellt område) har uppnått sin tekniska livslängd och att den fastigheten inte kan inrymma ett nytt vattenverk. Aktuellt planområde är tänkt att omfatta fastigheten Luspen 1:254 och del av Luspen 1:65, skifte 5 (ägs av Trafikverket) och del av Luspen 1:126 (ägs av Umeälvens vattenregleringsföretag). Området ligger efter den kommunala gatan Lokgränd. Fastigheten Luspen 1:254 har tidigare varit bebyggd med bostadshus som revs år 2003/2004, omfattar 1329 kvadratmeter och ägs av Storumans kommun.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade att lämna ett positivt planbesked mars 2025. Arbetet med detaljplanen är prioriterat enligt beslut av nämnden maj 2025.

Planens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för ett nytt vattenverk samt se över trafiklösningar för både fordon och oskyddade trafikanter.

Översiktskarta.

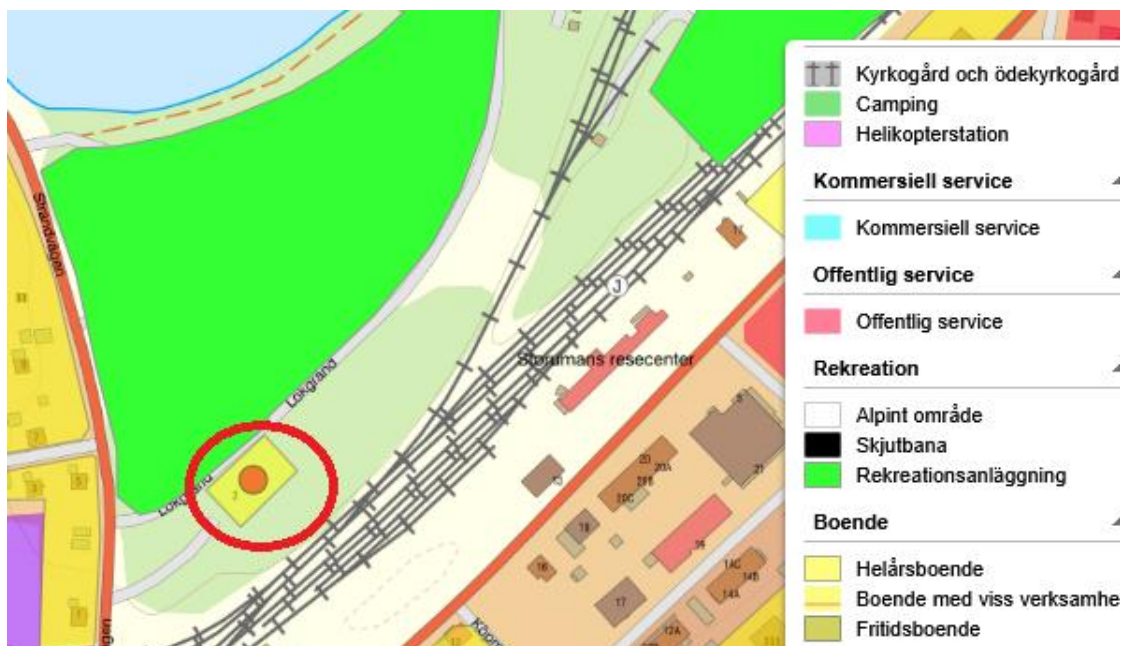
Bestämnelser

Riksintressen

Platsen berörs inte direkt av riksintresseområde men ligger cirka 150 meter väster om riksintresse för kulturmiljövård (AC 34), sammanhållen järnvägsmiljö.

Fördjupad översiktsplan (FÖP)

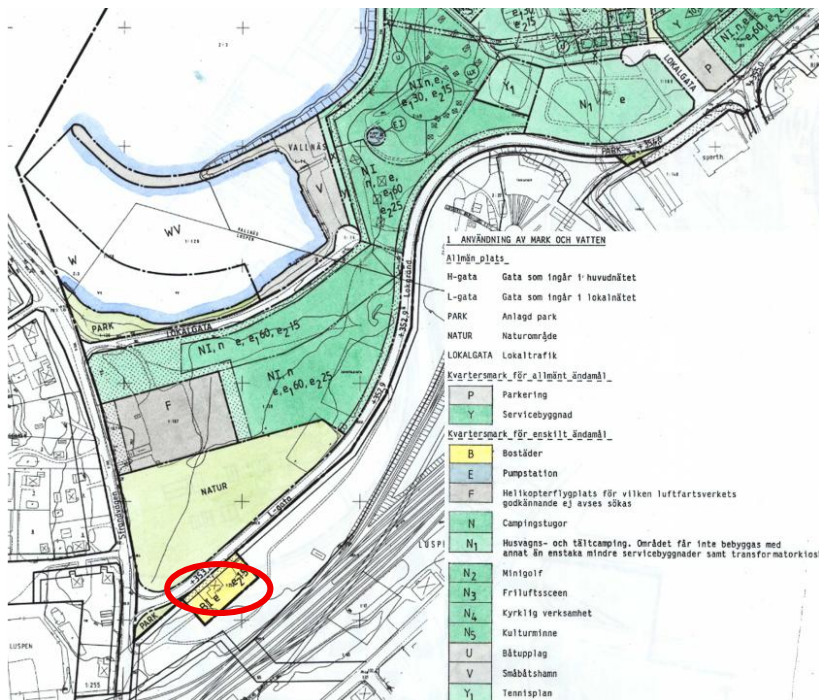
Platsen ligger inom utpekat område för bostäder enligt gällande fördjupad översiktsplan från 2011.

Utdrag från fördjupad översiktsplan för Storuman/Stensele.

Detaljplaner

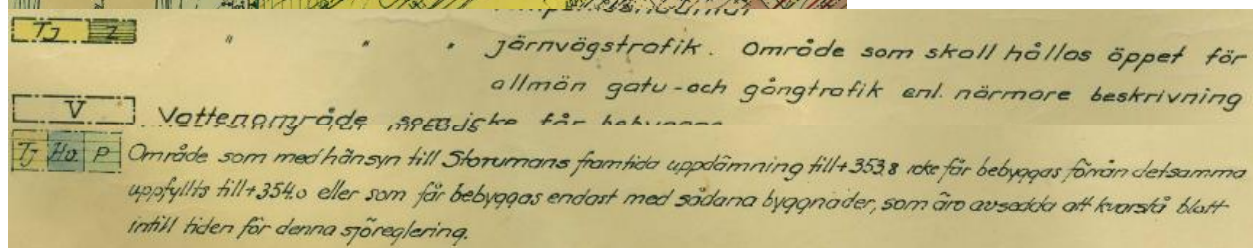
Fastigheten ligger inom redan detaljplanlagt område med markanvändning bostäder [B], fastställd 1991-05-16 (akt 2421-P92/8). Del av fastigheten Luspen 1:65 omfattas även markanvändning bostäder.

Utdrag från gällande detaljplan (akt 2421-P92-8).

Intilliggande stadsbyggnadsplan fastställd 1944-04-28 (akt 24-STO-3) har området utpekats som "område avsett för järnvägstrafik. Område skall hållas öppet för allmän gatu- och gångtrafik enl. närmare beskrivning" [Tj].

Utdrag från stadsplan (akt 24-STO-3).

Miljö kvalitetsnormer Vatten

Platsen ligger inom vattenförekomst (grundvatten) Umeälsåsen, Luspsjön (SE722361-156033) samt i närheten av vattenförekomst (sjö) Storuman (SE722188-156091) som är klassat enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

Följande aspekter bedöms i aktuell detaljplan

	<i>Relevant</i>	<i>Inte relevant</i>
Stads- och landskapsbild	X	
Kulturmiljö	X	
Natur- och terrängförhållande	X	
Rennäring		X
Rekreation och friluftsliv	X	
Strandskydd		X
Kommunikationer	X	
Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen	X	
Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen	X	
Klimatpåverkan	X	
Måluppfyllelse	X	

De aspekter som bedömts vara relevanta för detaljplanen utvecklas närmare nedan.

Stads- och landskapsbild

Utformning av det nya vattenverket ska hanteras i det kommande planarbetet. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har 2025-08-27, § 98, beslutat att *"tillkommande bebyggelse inom planområdet ska ges en planbestämmelse som reglerar att utformningen följer intilliggande byggnader, som till exempel Lokstallarna eller järnvägsmagasinen/förråden."*

Kulturmiljö

Planområdet berörs inte av några (kända) fornlämningar eller kulturskyddade områden eller objekt. Då fastigheten varit i ianspråktagen som bostad fram till 2003/2004 förmodas att eventuell fornlämning i området försvunnit. Området ligger däremot i närheten av riksintresse för kulturmiljövård (AC 34), *Järnvägsmiljön i Storuman*. Riksintressets motiv är en sammanhållen järnvägsmiljö med bebyggelse som bär drag av nationalromantik och 1920-talsklassicism. Stationshuset, järnvägshotellet (ombyggt till bibliotek) och antal tjänstemannabostäder som finns inom riksintresset har ritats av F Zettervall. Kommunen bedömer att eftersom utformningen ska hanteras i kommande planarbetet kommer inte riksintresset att påverkas.

Natur- och terrängförhållande

Området är plant och utmärks av bitvis tät gräs- och busk-, och trädvegetation. En NVI är framtagen och sammanfattningsvis bedöms naturvärdesbiotopen hysa högt naturvärde som utgörs främst av biotopens värden och de ekologiska värden som området hyser. Biotopens värden utgörs främst av dess regional ovanlighet samt de äldre träd som finns i området. Att området är rikt på löv medför ett ekologiskt värde som bland annat bidrar till det rika fågelliv som finns i området. gamla Inventering av växt- och djurlivet. klassas som "särskilt skyddsvärda träd". Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd till länsstyrelsen.

På ortofoto från 2019 ser man tydligt de träd (1 tall och en 1 björk) som förmodligen måste avverkas, belägna på Luspen 1:254.

Bild tagen mot sydväst som visar träd inom planområdet som kan behövas avverkas. Foto: Ulrika Kjellsdotter.

Foto tagit mot nordöst. Säl, asp och tall belägen utanför planområdet mot nordöst. Foto: Ulrika Kjellsdotter

Rennäring

Platsen ligger inom Ubmeje tjeälddies område och av område utpekad som renens trivsalland. Åtgärder får inte vidtas som innebär avsevärd olägenhet för rennärningen (Rennäringslagen 30 §). Kommunen ska i samband med årliga samrådsmöten informera berörd sameby om pågående planarbeten. Kommunen bedömer att planförslaget inte medför olägenhet för rennärningen då det ligger redan intill bebyggt område och närhet till tätorten Storuman.

Rekreation och friluftsliv

Rekreation och friluftsliv ska hanteras i det kommande planarbetet, dock bedömer kommunen att inte denna placering av vattenverket kommer att påverka rekreation och friluftslivet i området. På intilliggande fastighet Luspen 1:126 har SM-tävlingar i Swampsoccer (myrfotboll) anordnats ett antal år, senast 2019.

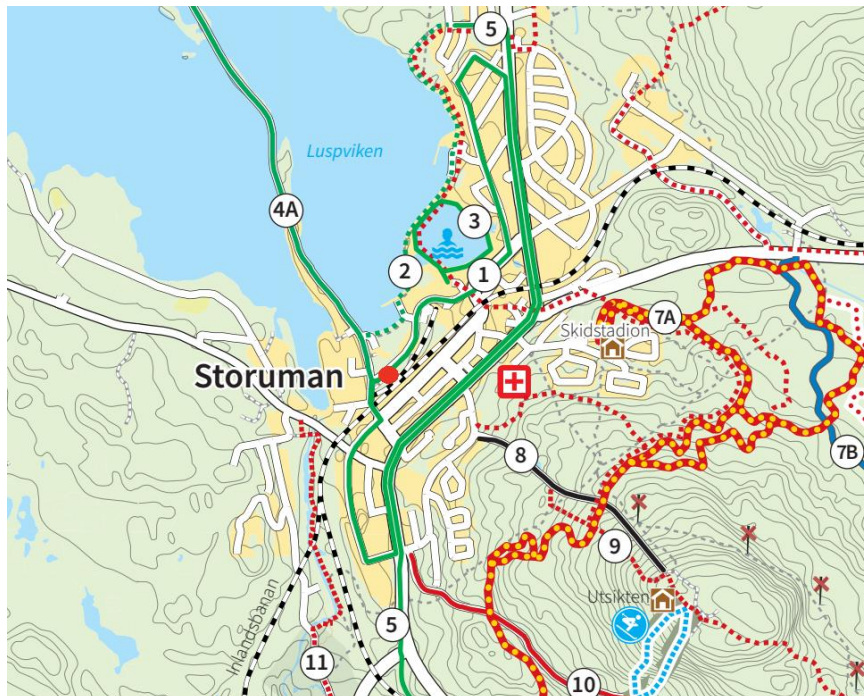

Planområdet markerat med rött och swampsoccer-banorna markerat med gult (ortofoto från 2019).

Bild på swampsoccer-spelare (bild lånad från swampsoccer.se).

Efter stranden ligger en stig som används av ortsbor för rekreation, Strandpromenaden. Efter Lokgränd ligger hälsans stig.

Utdrag från kommunens friluftskarta, strandpromenaden nr 2 och hälsans stig nr 1. Planområdet är markerat med röd cirkel.

Strandskydd

Området omfattas inte av strandskydd då det ligger cirka 200 meter till närmaste strandlinje.

Kommunikationer

Bil, och gång/cykeltrafik

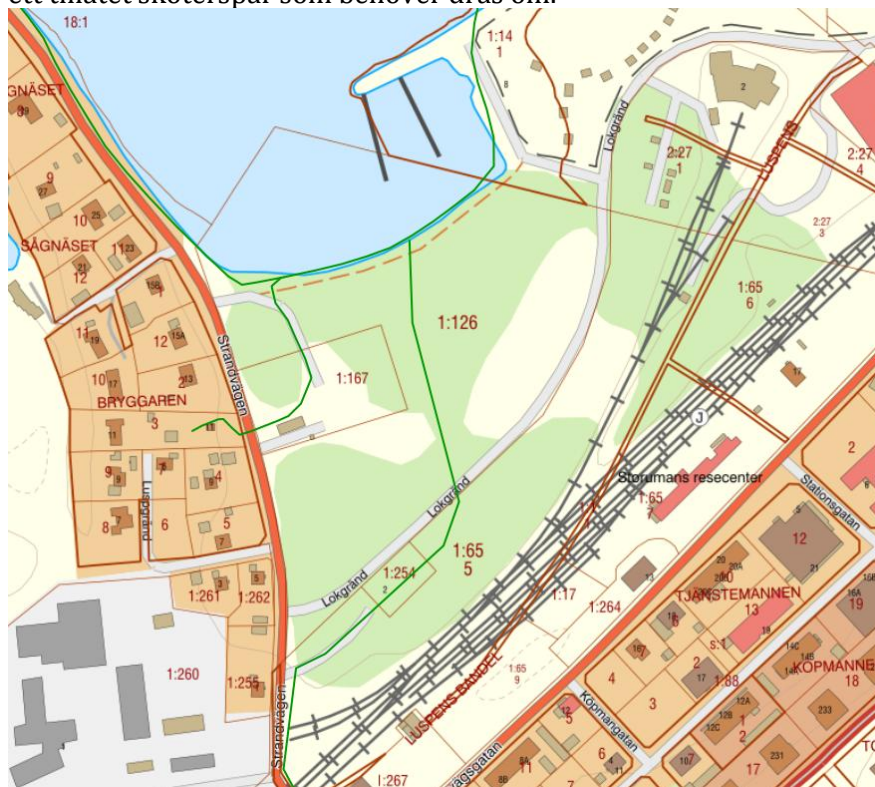
Området ligger inom tätbebyggt område (beslutat enligt trafikförordningen).

Direktutfart mot Lokgränd är aktuellt samt eventuellt anläggande av vändplan. Frågan om fordonstrafik förbjuden på del av Lokgränd ska hanteras i kommande planarbete. I stället ska Lokgränd nyttjas enbart för oskyddade trafikanter delen mellan utfart från vattenverket och utfart från båthamn.

Skotertrafik

Storums kommun är en av de skotertätaste kommunerna i Sverige och skoteråkningen är stor i området och därför anser kommunen att det är viktigt att planera för skotertrafik. Ett bra spårssystem minskar konflikter med andra aktiviteter.

Planområdet ligger inom förbudsområde för snöskotertrafik som fattades i slutet av 1970-talet, justerat 2014. Syftet med förbudsområdet var att få bort skoterkörning inom bl.a. skidspår, skidbackar och att minska bullret inom bostadsområden. Genom området passerar ett tillåtet skoterspår som behöver dras om.

Grön linje visar skoterspårets dragning genom området.

Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 (5:e kap.) för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord om lägsta godtagbara miljöbalken inom ett geografiskt område. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljöbalkens mål (www.miljomal.nu). Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft. Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

MKN för vattenförekomster

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt beslutade i februari 2017 om MKN för samtliga yt- och grundvattenförekomster i vattendistriktet vilka ska uppnå god ekologisk status (alternativt god potential) samt god kemisk ytvattenstatus om inte särskilda skäl finns. MKN innefattar även ett krav på ickeförsämring, vilket innebär att vattenförekomstens miljötillstånd inte får försämrats till en lägre statusklass. Under 2023 har åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljöbalkens normer reviderats (avseende cykeln 2017–2021, hämtat från VISS september 2025).

Vattenförekomster	EU-CD	Ekologisk status/potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Storuman (sjö)	SE722188-156091	Otillfredsställande ekologisk potential	Uppnår ej god (Hg och PBDE)	Otillfredsställande ekologisk potential 2033	God kemisk status med undantag för Hg och PBDE	Miljögifter (Atmosfärisk deposition), flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet

Grundvattenförekomst	EU-CD	Kemisk status	Kvantitativ status	MKN Kemisk status	MKN Kvantitativ status	Miljöproblem
Sand- och grusförekomst (Umeälvsåsen, Luspsjön)	SE722361-156033	God	God	God kemisk grundvatten status	God kvantitativ status	Inga

Samlad bedömning av MKN för vattenförekomster

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte påverka om normerna för god ekologisk eller god kemisk yt- och grundvattenstatus kan uppnås/upprätthållas för nämnda vatten.

Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen

Markradon – Förekomsten av markradon har undersökts inom området och bedöms som högradonmark och därför krävs att byggnation utförs radonskyddade.

Markföroreningar - Ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom planområdet. Om frågan om sanering av förorenad mark blir aktuell ska den hanteras enligt miljöbalkens bestämmelser.

Markförhållanden - Geoteknisk undersökning är framtagen och markförhållanden inom området är generellt gynnsamma. Grundläggning för planerad bebyggelse bedöms generellt kunna ske genom grundläggning via utbredda plattor och/eller sulor. Detaljplanen ska uppfylla de säkerhetsnivåer som ställs för planer och nyexploatering enligt IEG:s (Europastandarder inom Geoteknik) tillämpningsdokument.

Omgivningsbuller – Helikoptertrafik sker i dag sällan till området utpekad som helikopterflygplats i gällande detaljplan. Området ligger cirka 130 meter norr om planområdet.

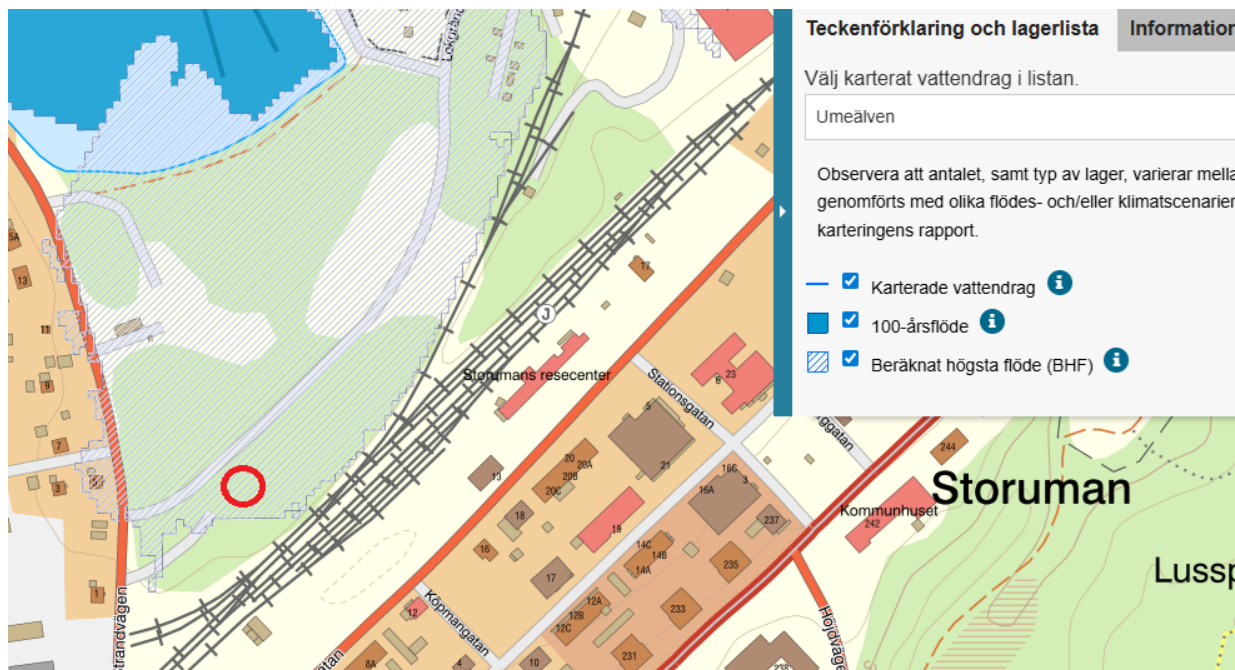
Vatten- och avlopp (VA) – Befintlig bebyggelse ingår i kommunens verksamhetsområde för VA och är anslutet till kommunalt nät.

Klimatpåverkan

Risk för översvämning

Som underlag för översvämning har Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps (MSB) översvämningssportal använts. I materialet visas vattnets utbredning för ett:

- 100-årsflöde för framtidens klimat. Områden som statistiskt sett översvämmas 1 gång på 100 år.
- Beräknat högsta flöde (BHF) för dagens klimat. Områden som översvämmas när alla naturliga faktorer som bidrar till ett högt flöde samverkar, till exempel snösmältning, nederbörd, vattenmättad mark etc. (grovt uppskattat ett 10 000-årsflöde).

Utdrag från MSB's översvämningsportal. Planområdets läge inringat i rött.

Storumsjön tillhör Umeälvens huvudavrinningsområde. Sjön är reglerad och ingår i Umeälvens vattenregleringsföretag. Under ett år varierar tillflödet av vatten i Storumsjön. Högsta och lägsta dämningarnivå för Storumsjön är villkorade i domslut till +352 meter respektive +345 meter. Kommunen har i gällande FÖP uttalat att "Byggnader inte får anläggas på lägre nivå än 100 centimeter över respektive sjös / magasinets högsta dämningssgräns. Detta ger en viss säkerhetsmarginal även för ett beräknat hundraårsflöde."

Marknivån varierar mellan +352,6 möh och +354,1 (RH2000) för berörd fastighet Luspen 1:254. Lokgränd ligger på +353,3 möh.

En översvämningskartering avseende höga flöden och dammbrott har tagits fram för Umeälven (*Underlag för samordnad beredskapsplanering för höga flöden och dammbrott i Umeälven, WSP, 2015-04-20*), som även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har baserat sin kartering på.

Skyfallskartering

Länsstyrelsen Västerbotten har som ett led av klimatförändringar låtit ta fram skyfallskartering för länets kommuner och tätorter (*Skyfallskartering Västerbottens län Storums kommun, Länsstyrelsen i Västerbottens län, April 2018*). Skyfallskarteringen visar hur tätorter i respektive kommun påverkas vid ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,3 samt vid ett så kallat "Köpenhamnsregn" (vilket inträffade under 2011). Studien visar maximala vattendjup och eventuell översvämningsutbredning. Den omfattar även flödesriktning och flödes hastighet

I kommande planbeskrivning ska det redovisas de planeringsförutsättningar och de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till förväntad klimatpåverkan. Vid behov kan särskilda planbestämmelser föras in på plankartan i syfte att möjliggöra skyddsåtgärder och förhindra olämplig markanvändning. Planen ska dock inte göras mer detaljerad än vad som är nödvändigt med hänsyn till syftet med planen.

Storuman

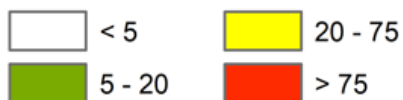
Beräknade maximala flöden (l/s/m) i MIKE 21 i samband med ett framtida 100-årsregn

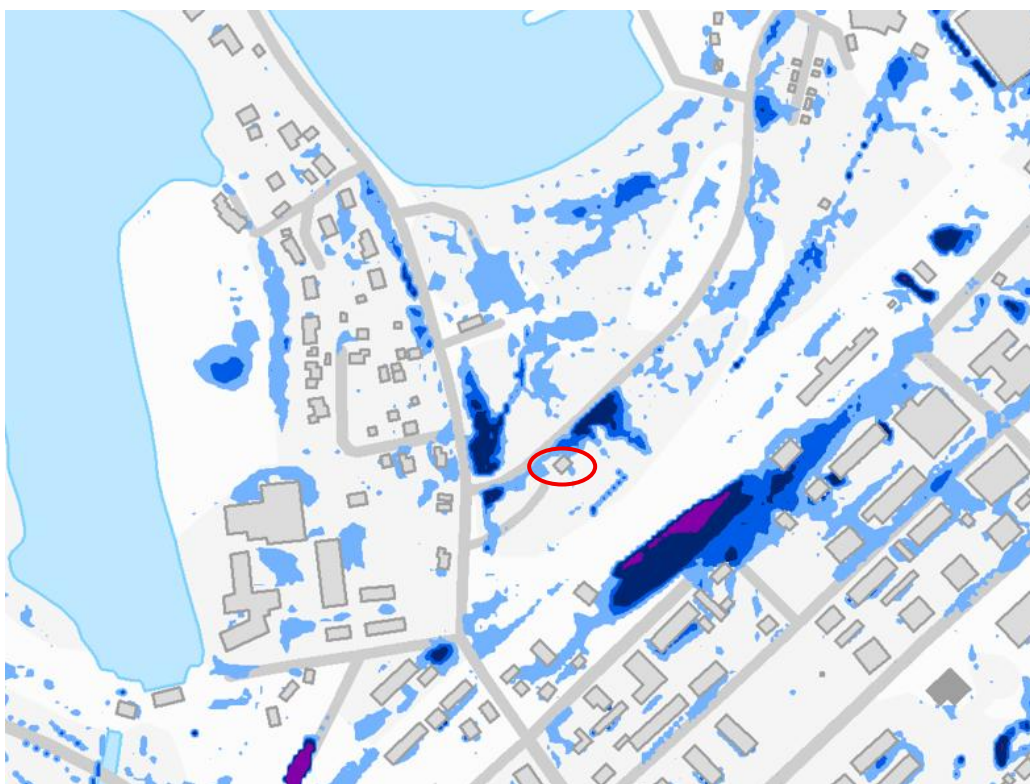

Storuman

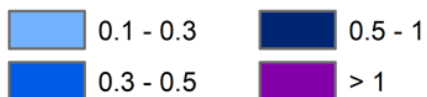
Beräknade maximala flöden (l/s/m) i MIKE 21 i samband med Köpenhamnsregnet

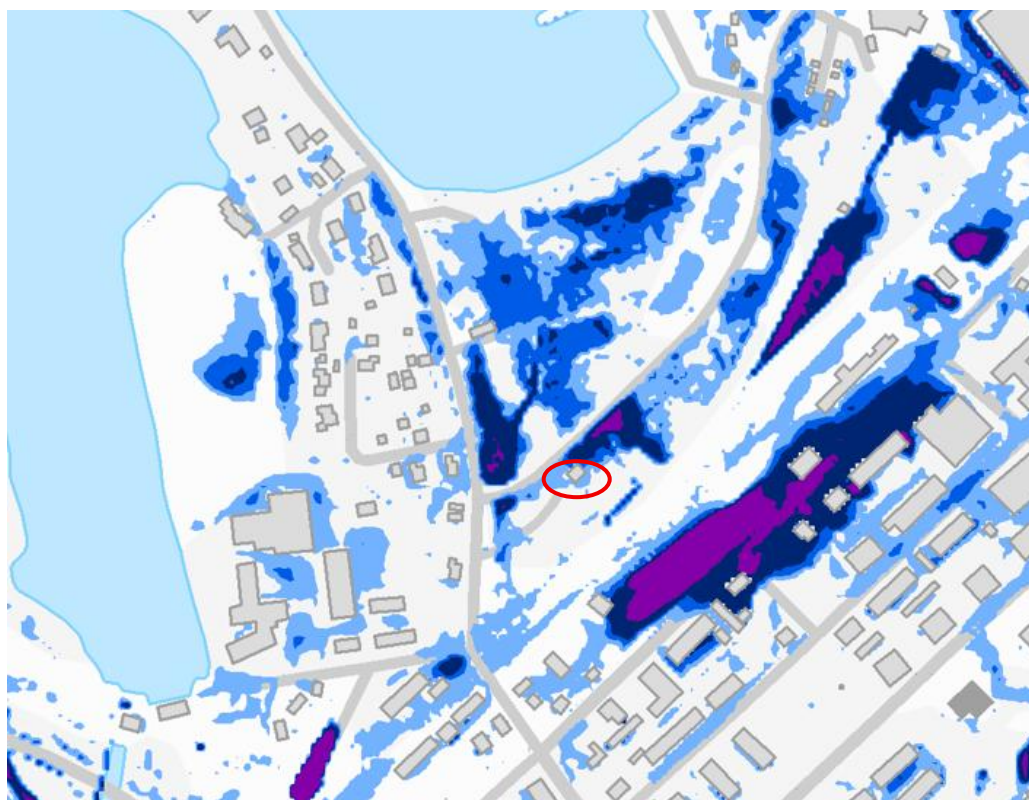

Storuman

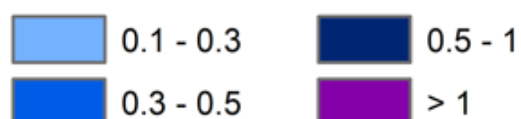
Beräknade maximala vattendjup (m) i MIKE 21 i samband med ett framtida 100-årsregn

Storuman

Beräknade maximala vattendjup (m) i MIKE 21 i samband med Köpenhamnsregnet

Området är delvis utsatt utifrån påverkan av ett 100-årsregn. Förbättringsåtgärder av avrinnings- och vägdiken planeras att göras 2026.

Måluppfyllelse

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö

Bedömningen är att miljömålen kommer att beaktas och att dessa inte kommer att beröras negativt.

Medverkande tjänstepersoner

Ulrika Kjellsdotter, planhandläggare och Ulrik Norgren, planerare.

Ulrika Kjellsdotter
Planhandläggare